

Spørsmål og svar - kontrakt om fleksibelt forbruk

Hvorfor er tilgang på fleksibelt forbruk så viktig for kraftsystemet?

Fleksibelt forbruk avlaster nettet ved at nettselskap kan koble ut dette forbruket som følge av akutt eller forventet knapphet på overføringskapasitet. Dette forbruket har et redusert krav til forsyningssikkerhet og kan akseptere risikoen ved å bli koblet ut. Alternativet til å koble ut fleksibelt forbruk kan være manuell utkobling av alt ordinært forbruk i et område. Ved å koble ut fleksibelt forbruk lokalt unngår vi at store områder mørklegges.

I hvilke nettområder vil det være et behov for fleksibelt forbruk?

Regelverket gir adgang til å gi reduksjon i nettleien dersom det kan begrunnes ut fra "relevante nettforhold" i henhold til kapittel 13 i kontrollforskriften. Statnett har definert hele sentralnettet som et område med behov for fleksibelt forbruk.

Hva er risikoen for utkobling?

Fleksibelt forbruk som får en reduksjon i nettleien har en risiko for å bli koblet ut. Grunnen til at dette forbruket får en reduksjon i sentralnettets faste ledd på opp mot 95 prosent er at dette forbruket ikke er dimensjonerende for nettutbyggingen. Utkobling av fleksibelt forbruk skjer derfor når det er kapasitetsbegrensninger i nettet.

Fleksibelt forbruk er et viktig verktøy for Statnett. For å beholde denne fleksibiliteten er vi varsomme med å koble ut kunder før det er helt nødvendig.

I kontrakten mellom Statnett og nettselskapet er det spesifisert at: "Planlagte revisjoner er ikke alene et relevant nettforhold i denne avtalens forstand." Dette betyr at det ikke legges opp til å koble ut fleksibelt forbruk ved planlagte revisjoner. Oppstår det feil i forbindelse med revisjoner eller revisjon må utføres grunnet en akutt situasjon, er det grunnlag for utkobling av fleksibelt forbruk.

Varsling og aktivering

Ved inngåelse av kontrakt skal det avtales hvordan utkobling skal varsles. Endringer i varslingsrutine avtales fortløpende mellom partene. Varsling vil som hovedregel foregå via e-post og sms. For store aktører kan Statnett i tillegg tilby tilleggsvarsling via Scada-systemet.

Varselet fra Statnett skal inneholde informasjon om følgende:

- Hjemmel for varselet
- Når varselet gjelder fra og forventet varighet
- Begrunnelse for utkoblingen
- Hvilke kategorier varselet gjelder for
- Beskrivelse av om det kan tillates periodisk gjeninnkobling i lavlastperioder og evt perioder på døgnet når utkoblingen skal skje.

Hva innebærer "begrenset" og "ubegrenset" varighet?

Statnett tilbyr til sammen fire kategorier for fleksibelt forbruk. Tre av disse har "ubegrenset" varighet. Dette vil si at langvarig utkobling *kan* forekomme (uker/måneder). I utgangspunktet skal forbruket kunne kobles inn på natt og i helgene som spesifisert i utkoblingsvarsel fra Statnett. Hvis dette ikke er mulig må Statnett begrunne dette i sitt utkoblingsvarsel. Når det ikke lenger er kapasitetsbegrensninger skal forbruket få anledning til å koble inn igjen.

Vi tilbyr også én kategori med begrenset varighet på to timer. Det vil si at dette forbruket ikke kobles ut i mer enn to timer av gangen, men må sannsynligvis ut i flere intervaller i løpet av en utkoblingsperiode. Hvis det for eksempel er grunnlag for utkobling av fleksibelt forbruk i en måned må dette forbruket kobles ut to timer to ganger daglig hver dag i en hel måned.

Rabatt i nettleien i underliggende nett

Statnett tilbyr rabatt i nettleien i sentralnettet på vegne av et behov for fleksibelt forbruk i sentralnettet. Det er opp til underliggende nettselskap hvordan de utformer sine tariffer videre.

For å avklare hva som er mulig å gi av tariffreduksjon i de ulike nettområdene - kontakt seksjon for prising av nett-tjenester i NVE.

Krav til fleksibelt forbruk?

For å motta en redusert tariff må forbruket vise at det virkelig er i stand til å koble ut gjennom prøveutkoblinger eller reelle utkoblinger.

Det stilles ikke lenger et direkte krav til fleksibelt forbruk om å ha en reserve for å kunne motta reduksjon i tariffens faste ledd. Netttariffen differensieres ut i fra nettmessige forhold. Det er ikke relevant om forbruket har en reserve eller hva slags type reserve dette eventuelt er. Flexibelt forbruk kan for eksempel ha både gass, olje og bioenergi som reserve, eller ikke ha noen reserve i det hele tatt.

Prøveutkoblinger og reaksjoner ved mislykket utkobling

Regionalnettselskapet utfører årlige prøveutkoblinger så fremt dette er mulig. Prøveutkoblinger initieres ikke av Statnett, men Statnett er ansvarlig for årlig sjekk av kommunikasjon mellom Statnett og underliggende nettselskap.

Statnett overlater til Nettselskapet, direkte koblet til sluttkunden, å utføre eventuelle straffereaksjoner når prøveutkoblinger eller reelle utkoblinger ikke er vellykket. Forbruk som viser seg ikke å være i stand til å koble ut fases ut som fleksibelt forbruk (i løpet av fem år) fra avregningsgrunnlaget til Statnett etter melding fra underliggende nettselskap.

Endring fra tidligere ordning

Den store endringen er at nettselskapene ikke lenger plikter å tilby en redusert tariff til denne type forbruk. Nettselskapene kan selv bestemme om de ønsker å tilby redusert tariff til fleksibelt forbruk.

Overlappende ordninger for forbrukerfleksibilitet

For å dekke ulike behov har Statnett flere ordninger/markeder for forbrukerfleksibilitet. Her følger en oppsummering av vilkår og premisser for ordningene:

- 1) I dagens vilkår for ENOP fremgår det at forbruk som inngår kontrakt om fleksibelt forbruk ikke kan brukes til å gi bud i energiopsjonsmarkedet (ENOP). Her ser vi på alternative løsninger for å utnytte fleksibiliteten hos dette forbruket best mulig.
- 2) Forbruk som inngår kontrakt om fleksibelt forbruk, skal ikke tilbys i regulerkaftopsjonsmarkedet (RKOM). I ny avtale for fleksibelt forbruk og vilkår for deltagelse i RKOM vil dette presiseres.
- 3) Minste budstørrelse i regulerkraftmarkedet er 25 MW. For mindre enheter eller porteføljer av laster kan bud ned mot 10 MW aksepteres under visse forutsetninger. Mindre forbrukslaster henvises til tariff for fleksibelt forbruk.
- 4) Systemvern er ikke til hinder for at industriforbruk kan delta i øvrige markeder og ordninger.

Gjensidig deltagelse	RKOM	Tariff for fleksibelt forbruk	ENOP	Systemvern
RKOM		Nei	Ja	Ja
Tariff for fleksibelt forbruk			Uavklart	Ja
ENOP				Ja
Systemvern				

Avregning

Avregningsgrunnlag for fleksibelt forbruk blir siste fem års snitt av uttak i topplasttiden. Fordi fleksibelt forbruk er en ny ordning blir første avregningsår 2012. De to første årene bruker 2012 som grunnlag. Inntil topplasttiden for 2012 foreligger brukes estimat rapportert inn av regionalnettseier eller gammelt avregningsgrunnlag for utkoblart forbruk som avregningsgrunnlag. Dette korrigeres og regnes tilbake så fort topplasttiden for 2012 er kjent.

Fra og med 2012 meldes volum med fleksibelt forbruk årlig inn via Nettweb innen 1.mai, på samme måte som dagens utkoblbare forbruk.

Innrapportering

Kontrakten stiller krav til innrapportering av fleksibelt forbruk per produktkategori. Timeverdier meldes inn ukentlig på I-koder via MSCONS. I-koder brukt for innmelding av utkoblbart forbruk brukes for innmelding av fleksibelt forbruk fremover. For nytt forbruk tildeles nye I-koder.